

OCENJEVANJE ZNANJA pri predmetu FILOZOFIJA

1. Načini OCENJEVANJA znanja

Ocenjevanje znanja je **pisno, ustno in druge oblike ocenjevanja**.

Vrste ocene	Število ocen v letu (modul A – splošna gimnazija)
Pisno	najmanj 2
Ustno	najmanj 1
Druge oblike ocenjevanja	odvisno od interesa dijakinj/dijakov in zahtev učitelja
Skupno število ocen	najmanj 3

2. PISNO OCENJEVANJE

Končni cilj pouka filozofije je samostojen razmislek dijakinj in dijakov o filozofskih vprašanjih. Vendar ta razmislek zahteva priprave, tako da ne more biti poglavitni cilj preverjanja in ocenjevanja na začetku pouka. V preverjanje bodo postopoma vedno bolj vključeni elementi, ki poleg poznavanja in razumevanja zahtevajo še sposobnost za analizo, sintezo in uporabo naučenega. Vsi naštetni elementi in še zlasti končni cilj pouka filozofije se najbolj uveljavijo pri pisanju esejev, vendar bo zaradi njihove zahtevnosti vpeljan šele proti koncu izbirnega vsebinskega sklopa. Pisno ocenjevanje bo tako stremelo k pripravam na pisanje filozofskega eseja, ki ga bodo dijakinje in dijaki pisali ob koncu šolskega leta, ob upoštevanju mrežnega plana šole. V prvem ocenjevalnem obdobju bodo dijakinje in dijaki pridobili pisno oceno s pisanjem kontrolne naloge.

Djakinja oz. dijak, ki ne pridobi pisne ocene ne more biti pozitivno ocenjen.

Ocena vseh pisnih izdelkov se oblikuje na podlagi naslednjih elementov:

1. Poznavanje in razumevanje naslova eseja
 - Ali kandidat problem razume?
 - Ali ga analizira?
 - Ali razvije predpostavke vprašanja?
2. Obravnava problema
 - Ali kandidat svoje probleme utemelji?

- Ali razvije posledice trditev?
 - Ali problem in postavljene trditve ponazori s primeri?
 - Ali je navedena vednost točna?
 - Ali obravnava več pogledov na vprašanje?
 - Ali uporablja relevantne pojme?
 - Ali ključne pojme analizira?
3. Struktura odgovora
- Ali je odgovor notranje razčlenjen in pregleden?
 - Ali je koherenten?
 - Ali so izpeljave jasne in relevantne?

KONTROLNA NALOGA

Merila pisanja kontrolne naloge:

Odlično (5):	90 - 100%
prav dobro (4):	78 - 89%
dobro (3):	63 - 77%
zadostno (2):	50 - 62%
nezadostno (1):	0 - 49%

Dovoljeni pripomočki: dve pisali

ESEJ (modul A – splošna gimnazija)

Dijakinja/dijak si izmed vsaj dveh ponujenih naslovov eseja izbere enega in nanj napiše filozofski esej, ki je obsežen vsaj 300 besed.

Ocenjevalni kriterij eseja:

Skupno število točk: 30

- 0-14 **Nezadostno:** Odgovor ne zadošča za pozitivno oceno, saj je popolnoma nerelevanten. Če je že najti kaj relevantnega, gre za naključje ali zgolj za navajanje fragmentov, ki so prepisani iz filozofske mape in ne tvorijo povezane celote. Odgovor temelji na opisih, če pa so zastopani argumenti, so le nakazani in nerazviti. Poznavanje filozofskih problemov je skromno, fragmentarno in omejeno.
- 15-18 **Zadostno:** Odgovor tvori razmeroma celovito besedilo esejističnega tipa (uvod, jedro, zaključek). Nekatere izpeljave in utemeljitve so že lahko jasne, pogosto pa je odgovor težko razumljiv, tudi zaradi preskokov v izpeljavi. Naloga je večinoma opisna, kadar pa dijakinja/dijak argumentira, je utemeljitev skromna, površna in pogosto nejasna.

- 19-21 **Dobro:** Esejistična zgradba eseja je s formalnega vidika dobra; uvod razloži problem in sklep je vsaj praviloma izpeljan iz naloge. Zgradba odlomkov je zvečine dobra. Mestoma je še najti preskoke v izpeljavi. Problem, ki ga zastavlja naslov, dijakinja/dijak razume, kar mu omogoča pregled nad celoto. Uporablja osnovno filozofsko terminologijo, ki je relevantna za obravnavani problem. Vendar so pojmi pogosto sprejeti kot samoumevni, njihova analiza je obrobna.
- 22-26 **Prav dobro:** Esejistična zgradba je s formalnega in večinoma tudi vsebinskega vidika dobra. Uvod in zaključek sta jasna, jedrnata in relevantna, izpeljave in utemeljitve so skladne in razumljive, posamični odlomki so največkrat smiselno zaokrožene celote in so pogosto med seboj dobro povezani. Problem iz naslova je razumljivo predstavljen skozi celotno strukturo eseja. Nasploh v eseju prevladuje argumentacija pred prevzemanjem stališč. Nekateri argumenti so še pomanjkljivi.
- 27-30 **Odlično:** Poglobljen in argumentiran odgovor na vprašanje z analizo pojmov in razvito pojmovno mrežo, z jasno in koherentno linijo argumentacije, ki upošteva tudi protiargumente. Uvod in zaključek sta jasna in jedrnata, z dobro formuliranim problemom. Odlomki so zaokrožene celote, ki so med seboj dobro povezane. Esej še lahko ima kakšno majhno pomanjkljivost.

Dovoljeni pripomočki: dve pisali

3. USTNO OCENJEVANJE

Ocenjevanje dijakinj in dijakov bo sprva ustno spraševanje, ki bo napovedano. Napovedano spraševanje se lahko v izjemnih primerih posamezniku, skupini ali razredu ukine. Ti izjemni primeri so, ko ne napiše treh domačih nalog v ocenjevalnem obdobju do dogovorjenega roka. Število domačih nalog je odvisno od stopnje doseganja učnih ciljev pri pouku. Dijakinja/dijak odgovarja na 3 zastavljena vprašanja. Prvi dve vprašanji obravnavata predvsem snov, ki je bila obravnavana pri učnih urah, tretje vprašanje pa stremi k popolnoma avtonomnemu argumentiranemu razmisleku dijakinje/dijaka. V kolikor ima dijakinja/dijak težave s samostojnim argumentiranim razmišljanjem, so mu v pomoč učiteljeva lažja podvprašanja, vendar to vpliva na višino ocene, glede na učiteljevo pomoč.

Ustne ocene ni možno izboljševati zaradi časovnih omejitev pouka. Učitelj po lastni presoji in nenapovedano največ enkrat ponovno ocenjuje dijake z negativno oceno.

Ocenjevalni kriterij ustnega ocenjevanja:

Nezadostno: Odgovori ne zadoščajo za pozitivno oceno, saj so popolnoma nerelevantni. Če je že najti kaj relevantnega, gre za naključje ali zgolj za navajanje fragmentov in ne tvorijo povezane celote. Odgovori temeljijo na opisih, če pa so zastopani argumenti, so le

nakazani in nerazviti. Poznavanje filozofskih problemov je skromno, fragmentarno in omejeno.

Zadostno: Odgovori tvorijo razmeroma celovito besedilo. Nekatere izpeljave in utemeljitve so že lahko jasne, pogosto pa so odgovori težko razumljivi, tudi zaradi preskokov v izpeljavi. Odgovori na zastavljena vprašanja so večinoma opisni, kadar pa dijakinja/dijak argumentira, je utemeljitev skromna, površna in pogosto nejasna.

Dobro: Mestoma je še najti preskoke pri izpeljavi argumentov. Problem, ki ga zastavlja vprašanje, dijakinja/dijak razume, kar mu omogoča pregled nad celoto. Uporablja osnovno filozofsko terminologijo, ki je relevantna za obravnavani problem. Vendar so pojmi pogosto sprejeti kot samoumevni, njihova analiza je obrobna.

Prav dobro: Dijakinja/dijak vsebinsko dobro odgovarja na zastavljena vprašanja. Odgovori so jasni, jedrnat in relevantni, izpeljave in utemeljitve so skladne in razumljive, posamični odlomki so največkrat smiselno zaokrožene celote in so pogosto med seboj dobro povezani. Nasploh v odgovorih na zastavljeno vprašanje prevladuje argumentacija pred prevzemanjem stališč. Nekateri argumenti so še pomanjkljivi.

Odlično: Poglobljeni in argumentirani odgovori na vprašanje z analizo pojmov in razvito pojmovno mrežo, z jasno in koherentno linijo argumentacije, ki upošteva tudi protiargumente. Odgovori imajo še lahko kakšno majhno pomanjkljivost, saj je potrebno upoštevati časovno omejenost ukvarjanja dijakinj in dijakov s filozofsko problematiko.

4. DRUGE OBLIKE OCENJEVANJA

Poleg ocenjevanja esejev in ustnega ocenjevanja (dijakinje in dijaki bodo ustno ocenjeni glede na časovne možnosti izvedbe predmeta) bo učitelj pri dijakinjah in dijakih spodbujal in po lastni presoji ocenjeval tudi druge izdelke dijakinj in dijakov, npr. domače naloge, prispevke k dialogom, sodelovanje pri urah; predvsem pa filozofsko mapo kot celoto.

Dijakinja/dijak lahko na lastno pobudo ob dogovoru z učiteljem izdelava referat, ki ga odda v pregled in oceno do dogovorjenega roka in ga nato pri pouku tudi kratko predstavi.

Učitelj lahko po lastni presoji in selektivno glede na delo v razredu posamezniku, skupini ali celotnemu razredu oceni zapiske v filozofski mapi.

Ocenjevalni kriterij ocenjevanja filozofske mape:

Nezadostno: Mapa je neurejena in ne vsebuje učnih listov oz. učni listi ne vsebujejo zapisov zahtevanih pri učnih urah oz. domačih nalogah. Če je že najti kaj relevantnega, gre za naključje ali zgolj za navajanje fragmentov in ne tvorijo povezane celote. Odgovori ne zadoščajo za pozitivno oceno, saj so popolnoma nerelevantni. Odgovori temeljijo na opisih, če pa so zastopani argumenti, so le nakazani in nerazviti. Poznavanje filozofskih problemov je skromno, fragmentarno in omejeno.

Zadostno: Filozofska mapa vsebuje večino učnih listov. Učni listi vsebujejo zapise zahtevane pri učnih urah oz. domačih nalogah. Odgovori na učnih listih tvorijo razmeroma celovito besedilo. Nekatere izpeljave in utemeljitve so že lahko jasne, pogosto pa so odgovori težko razumljivi, tudi zaradi preskokov v izpeljavi. Odgovori na zastavljena vprašanja so večinoma opisni, kadar pa dijakinja/dijak argumentira, je utemeljitev skromna, površna in pogosto nejasna.

Dobro: Filozofska mapa vsebuje večino učnih listov. Učni listi vsebujejo zapise zahtevane pri učnih urah oz. domačih nalogah. Mestoma je še najti preskoke pri izpeljavi argumentov. Problem, ki ga zastavlja vprašanje, dijakinja/dijak razume, kar mu omogoča pregled nad celoto. Uporablja osnovno filozofsko terminologijo, ki je relevantna za obravnavani problem. Vendar so pojmi pogosto sprejeti kot samoumevni, njihova analiza je obrobna.

Prav dobro: Filozofska mapa vsebuje vse učne liste. Učni listi vsebujejo zapise zahtevane pri učnih urah oz. domačih nalogah in so dobro urejeni. Dijakinja/dijak vsebinsko dobro odgovarja na zastavljena vprašanja. Odgovori so jasni, jedrnat in relevantni, izpeljave in utemeljitve so skladne in razumljive, posamični odlomki so največkrat smiselno zaokrožene celote in so pogosto med seboj dobro povezani. Nasploh v odgovorih na zastavljeno vprašanje prevladuje argumentacija pred prevzemanjem stališč. Nekateri argumenti so še pomanjkljivi.

Odlično: Filozofska mapa vsebuje vse učne liste. Učni listi vsebujejo zapise zahtevane pri učnih urah oz. domačih nalogah in so dobro urejeni. Poglobljeni in argumentirani odgovori na vprašanje z analizo pojmov in razvito pojmovno mrežo, z jasno in koherentno linijo argumentacije, ki upošteva tudi protiargumente. Odgovori imajo še lahko kakšno majhno pomanjkljivost, saj je potrebno upoštevati časovno omejenost ukvarjanja dijakinj in dijakov s filozofsko problematiko.

5. POPRAVLJANJE (NEGATIVNIH) OCEN

Dijakinje/dijaki, ki so pisali negativno, ki niso pisali kontrolne naloge oz. filozofskega eseja in tisti ki bi želeli izboljšati oceno, imajo na voljo drugi datum, ki ga učitelj določi naknadno (v roku dveh tednov, če mrežni plan to dopušča). Vpišeta in upoštevata se obe oceni. Naknadno pridobivanje ocen ni mogoče.

Pred zaključkom pouka imajo dijakinja/dijaki možnost enkrat popravljati negativno oceno ocenjevalnega obdobja ali za prvo ali za drugo ocenjevalno obdobje. Drugo ocenjevalno obdobje dijakinja/dijak popravlja v primeru, da je prvo ocenjevalno obdobje zaključeno pozitivno. Prvo ocenjevalno obdobje dijakinja/dijak popravlja v primeru, da ima pozitivno drugo ocenjevalno obdobje.

Ocene se popravlja s pisanjem filozofskega eseja.

6. ZAKLJUČEVANJE OCEN

Pridobivanje ocen je možno ob predhodnem dogovoru z učiteljem in upoštevanju zgoraj opisanih omejitev tekom celotnega leta razen zadnje uro pouka, ko se izvede zgolj evalvacija pouka.

Zaključena ocena predmeta se izraža tako, da se vsoto vseh ocen deli s številom ocen. Če rezultat tega deljenja ni celo število, se upošteva matematično pravilo zaokroževanja, ki se glasi: če je decimalno število enako ali večje od 50, se ocena zaokroži navzgor, v nasprotnem primeru navzdol. (Primer: Če je povprečna vrednost vseh ocen 2,49 ali manj, je zaključena ocena 2. Če je povprečna vrednost vseh ocen 2,5 ali več, je zaključena ocena 3). To ne velja za zaključeno pozitivno oceno (2), saj morajo biti vse oblike ocen pozitivne (tudi v prvem ocenjevalnem obdobju). Če učitelj **samostojno presodi**, da je znanje dijakinje/dijaka od začetka proti koncu leta bistveno napredovalo in je to razvidno tudi iz ocen, lahko dijakinji/dijaku ustrezno **zviša zaključeno oceno** navzgor in ne upošteva zgoraj zapisanega pravila izračunavanja zaključene ocene.

7. IZPITI

Izpiti (vse vrste) so sestavljeni iz pisnega in ustnega dela. Pogoj za pristop k ustnemu delu izpita je 40% točk doseženih pri pisnem delu izpita. Razmerje med obema deloma izpita pri končni oceni je 50%:50%. V kolikor je dijakinja/dijak pri opravljanju obeh delov izpita med oceno, komisija avtonomno odloči o višini ocene.

Pisni del izpita: Čas pisanja je 45 minut. Dijakinja oz. dijak piše filozofski esej. Ocenjevanje poteka po enakih kriterijih kot pisno ocenjevanje pri pouku.

Ustni del izpita: Učitelj pripravi 5 kuvert z vprašanji več kot je kandidatov na izpitu. Dijak izvleče izbrano kuverto. Kuverto lahko enkrat zamenja, kar ne vpliva na končno oceno. Izpit je sestavljen iz treh vprašanj. Kriterij ocenjevanja je enak kot pri pouku. Dijak ima 15 minut časa za pripravo na izpit, nato odgovarja pred izpitno komisijo. Izpit traja največ 20 minut. Poteka po zgoraj opisanih kriterijih ocenjevanja.

8. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Odgovori na zastavljena vprašanja (v eseju, ustnem ocenjevanju in v filozofski mapi) so večinoma opisni, kadar pa dijakinja/dijak argumentira, je utemeljitev skromna, površna in pogosto nejasna. Filozofska mapa je zadovoljivo urejena.

